Syndikalisme

en

Anarchisme

door

PETER KROPOTKIN

Uitgave:
Drukkerij „Volharding", Groningen

SYNDIKALISME
EN
ANARCHISME

DOOR

PETER KROPOTKIN

UITGAVE: DRUKKERIJ „VOLHARDING", GRONINGEN

VOORWOORD.

Waar vooral in den laatsten tijd het syndikalisme het onderwerp van vele gesprekken onder vakvereenigingsmenschen en andere vooruitstrevende arbeiders uitmaakt, leek het ons goed toe, in het Hollandsch te doen verschijnen een brochure van onzen bekenden voorvechter P. Kropotkin, waarin deze kameraad de verhouding tusschen het syndikalisme en het anarchisme schetst.

Aandachtige lezing dezer brochure kan niet anders dan het inzicht van den lezer betreffende deze belangrijke onderwerpen verruimen, welke verruiming van inzicht op haar beurt aan den strijd der arbeidersklasse ten goede zal komen.

Zoo worde dan deze brochure in de belangstelling der vooruitstrevende arbeiders aanbevolen.

DE UITGEEFSTER.

SYNDIKALISME EN ANARCHISME

door P. KROPOTKIN

Van verschillende zijden wordt ons gevraagd: „Wat is het syndikalisme en in welke betrekking staat het tot anarchisme?"*) Wij zullen hier ons best doen, deze vragen te beantwoorden.

Syndikalisme is in werkelijkheid niets anders dan een nieuwe naam voor een oude taktiek, waartoe reeds voor langen tijd de Engelsche arbeiders hun toevlucht genomen hebben, en met succes: de taktiek der direkte actie van arbeid tegen kapitaal op economisch gebied. Deze manier van strijden was hun geliefkoosd wapen. En reeds in de 1e helft van de 19e eeuw hebben de Engelsche arbeiders op deze wijze, zonder het stemrecht te bezitten, groote economische voordeelen verkregen, een sterke vakvereeniging geschapen en zelfs de heerschende klassen gedwongen, hun rechten in de sociale wetgeving (een uitgebreid kiesrecht inbegrepen) te erkennen.

Zoo bleek de direkte actie een uitstekend wapen op economisch gebied, zoowel tot het bereiken van economische resultaten, als tot het verkrijgen van politieke concessies.

Dit denkbeeld was in Engeland zoo sterk, dat in de jaren 1830-'31 Robert Owen beproefde, een groote nationale vakvereeniging te stichten, die door directe actie het kapitaal zou bestrijden. Doch hardnekkige vervolgingen van de Engelsche regeering dwongen hem, dit denkbeeld op te geven.

Daarna ontstond de Chartisten-beweging, die de veel verbreide, sterke en ten deele geheime arbeiders-organisaties benutte, om aanzienlijke politieke concessies te verkrijgen. Hier ontvingen de Engelsche arbeiders hun eerste les in de politiek: ze erkenden zeer spoedig, dat, ofschoon ze de politieke agitatie met kracht ondersteunden, deze agitatie hun geen economisch voordeel bracht, uitgezonderd die, welke ze hun uitbuiters en wetgevers door stakingen en opstanden zelf afdwongen. Ze erkenden, hoe bedriegelijk het is, werkelijke verbetering van hun levensvoorwaarden van het parlement te verwachten.

---

*) Men vergelijke vooral C. Meijer-Wichmann „De Theorie van het Syndikalisme" (Handels-Associatie „Libertas" te Oosterbeek) en Rudolf Rocker „De Beginselverklaring van het Syndikalisme" (Vertaling C. M. W., uitgave van het N. A. S.)

De Fransche arbeiders kwamen tot dezelfde gevolgtrekking: de revolutie van '48, die hun de republiek bracht, overtuigde hen van de totale onvruchtbaarheid eener politieke*) agitatie, en zelfs van een politieke overwinning; de levensvoorwaarden der arbeiders ondergaan geen werkelijke verbetering, als ze deze niet zelf de bezittende klasse afdwingen.

De revolutie bracht den Franschen nog een les. Ze zagen, hoe absoluut hulpeloos hun intellectueele leiders waren, wanneer het gold, nieuwe vormen voor de industrieele productie uit te vinden, vormen, die den arbeiders hun aandeel in de productie verzekeren, en een eind maken aan de uitbuiting van de arbeiders door het kapitaal.

Zoowel in de Luxemburg-Commissie, die in April, Mei en Juni 1848 vergaderde, als in de, tot 't bestudeeren dezer vragen in 1849 gekozen kamer, waarin over de 100 soc. dem. afgevaardigden zitting hadden, zagen de arbeiders de hulpeloosheid der leiders. Ze zagen in, dat de arbeiders zelf de hoofdlijnen der sociale revolutie, waarlangs ze zich bewegen moet om practisch en vruchtbaar te kunnen zijn, moeten uitwerken.

***

Directie actie van de arbeid tegen het kapitaal en voor de arbeiders de noodzakelijkheid, zelf de vormen uit te werken voor eene organisatie van het economisch leven, die de kapitalistische uitbuiting uitschakelt: dat waren de beide groote lessen, die de arbeiders en vooral de arbeiders uit de beide landen met de hoogst ontwikkelde industrie, ontvingen.

Toen in de jaren 1864-'66 het oude denkbeeld van Robert Owen verwezenlijkt werd, en een internationale arbeidersorganisatie ontstond, omsloot de nieuwe organisatie deze beide fundamenteele principes. Toen de internationale arbeidersassociatie door afgevaardigden der Engelsche vakvereenigingen en Fransche arbeiders — in hoofdzaak navolgers van Proudhon — die de 2e internationale wereldtentoonstelling bezocht hadden, in het leven was geroepen, proclameerde de associatie uitdrukkelijk, dat de bevrijding der arbeiders hun eigen werk moest zijn, en dat voortaan de kapitalisten door groote stakingen, op internationale basis steunend, bestreden moesten worden.

Zoo waren de beide eerste daden der Internationale, die een geweldige opwinding in Europa en 'n heilzame angst in de middelklasse veroorzaakten, twee groote stakingen: één in

---

*) In het geheele geschrift wordt met politiek blijkbaar parlementair-politiek bedoeld. Vert.

Parijs, ondersteund door Engelsche vakvereenigingen, de andere in een bouwonderneming in Genua, ondersteund door Engelsche en Fransche arbeiders.

Meer nog! De arbeiders spraken op de congressen der Internationale niet meer over den onzin, waarmee de naties door hun regeerders in parlementaire instellingen worden onderhouden. Ze disputeerden over de fundamenteele vraag van de revolutionaire wederopbouw der maatschappij en wierpen het denkbeeld op, dat sinds dien tijd zoo vruchtbaar is gebleken: het denkbeeld der algemeene stakingen. Wat de politieke vorm betreft, die een door de sociale revolutie gereorganiseerde maatschappij zou aannemen, zoo spraken de latijnsche federaties zich openlijk tegen het denkbeeld van een gecentraliseerden staat uit. Ze verklaarden zich zeer nadrukkelijk vóór een organisatie, opgebouwd op een federatie van vrije commune's en agrarische bedrijven, zóó zich bevrijdend van de kapitalistische uitbuiting, en op deze basis, die der federatieve verbinding, zich tot grootere territoriale en nationale eenheden groepeerend.

De beide voornaamste beginselen van het moderne syndikalisme, directe actie en zorgvuldige uitwerking van nieuwe vormen van het maatschappelijk leven, gegrondvest op de federatie der vakvereenigingen: deze beide grondbeginselen waren in het begin de leidende principes der Internationale arbeiders-associatie. Maar ook toen reeds waren er in de associatie twee stroomingen betreffende de politieke activiteit, die de arbeiders der verschillende landen scheidden: de Latijnsche en de Duitsche strooming.

De Franschen in de Internationale waren hoofdzakelijk aanhangers van Proudhon. En de leidende gedachte van Proudhon was: oplossing der bestaande bourgeois-staats-organisatie en vervanging daarvan door de eigen organisatie der arbeiders-vakvereenigingen, die alles zullen regelen en organiseeren, dat essentieel is voor de maatschappij. De productie van levensbehoeften, een billijke, onpartijdige uitwisseling van alle producten van den menschelijken arbeid en de verdeeling en het verbruik van alles, wat voortgebracht is, dat alles moeten de arbeiders organiseeren. En wanneer ze dat doen, zullen we zien, dat voor den Staat weinig overblijft om te doen. Productie van alles, wat noodzakelijk is, een rechtvaardige uitwisseling der producten en een billijk verbruik zijn problemen, die alleen de arbeiders kunnen oplossen. En wanneer ze dit doen, wat blijft er dan nog over voor de bestaande regeeringen, hun hierarchieën en beambten? Niets, wat ook de arbeiders niet organiseeren kunnen!

Maar onder de Fransche oprichters van de internationale waren ook mannen, die voor de republiek en de commune gestreden hadden. Ze meenden, dat de politieke activiteit niet ontkend mag worden: den proletariërs mag het niet onverschillig zijn, of ze onder een monarchie, een republiek of een commune leven. Uit eigen ervaring wisten ze, dat de zegepraal der conservatieven of van de imperialisten achteruitgang in alle opzichten beteekent en een geweldige krachtverspilling van de arbeiders om de aggressieve politiek der kapitalisten te bestrijden. Ze toonden zich niet onverschillig tegenover de politiek, maar ze weigerden, in de verkiezings-agitatie en de uitslagen, en in 't heele gedoe der politieke partijen een middel tot bevrijding der arbeidersklasse te zien. In overeenstemming daarmee kwamen de Fransche, Spaansche en Italiaansche arbeiders overeen, de volgende woorden in de statuten in te voeren:

„Iedere politieke actie moet aan de economische ondergeschikt zijn."

Onder de Engelsche arbeiders waren een aantal Chartisten, die den politieken strijd erkenden. En de Duitsche arbeiders hadden nog niet de ervaring van twee republieken, zooals de Franschen.*) Ze geloofden aan het komende parlement in het toekomstige Duitsche rijk. Zelfs Lassalle had — zooals nu bekend is — eenig geloof aan een socialistischen keizer van het vereenigde Duitschland, dat hij zag ontstaan.

Als gevolg hiervan wilden noch de Engelschen noch de Duitschers de parlementaire actie uitschakelen; ze geloofden er nog aan, en in de Engelsch-Duitsche tekst van dezelfde statuten voegden ze toe:

„Iedere politieke actie moet als middel ondergeschikt zijn aan de economische."

Zoo is het oude denkbeeld van vertrouwen in het burgerlijke parlement weer verrezen.

Het resultaat was, dat, toen Duitschland in den oorlog van 1870-'71 over Frankrijk zegevierde, toen Frankrijk verslagen ter neer lag en 35000 Parijsche proletariërs, de élite der Fransche arbeiders na den val der Commune door de burgerlijke legers vermoord waren, toen de internationale arbeiders-associatie in Frankrijk verboden was, beproefden Marx en Engels en hun aanhangers de oude politieke activiteit in de Internationale in te voeren, en wel in den vorm van de arbeiders-candidatuur.

---

*) Nu wel! En een gelijke als die van de Franschen Vert.

Daarop voltrok zich een scheiding in de Internationale, die tot hiertoe de proletariërs met zulke geestdriftige verwachtingen had vervuld en schrik verspreid onder de rijken.

De federaties der Latijnsche landen, Italië, Spanje, de Jura en Oost-België (Frankrijk was slechts door enkele vluchtelingen vertegenwoordigd) wezen deze nieuwe richting af. Ze constitueerden hun eigen gefedereerde Unies, en sedert dezen tijd ontwikkelen ze zich meer en meer tot het revolutionnaire syndikalisme en anarchisme, terwijl Duitschland de leiding in de ontwikkeling der sociaal-democratische partij op zich nam, en dit vooral, toen Bismarck het algemeen kiesrecht voor het parlement van het door den oorlog nieuw-gevestigde Duitsche Rijk invoerde.

Nu zijn 40 jaren voorbijgegaan sedert deze verdeeldheid in de Internationale is ontstaan, en wij kunnen de resultaten beoordeelen. Later zullen we haar nauwkeuriger analyseeren, maar reeds nu kunnen we de geweldige onvruchtbaarheid aantoonen in alles, wat gedurende deze 40 jaar ondernomen werd door hen, die hun geloof hebben gegrond op wat ze de verovering der politieke macht in de bestaande staten noemen. Inplaats van dezen staat te veroveren, zooals men dacht te doen, *werden ze zelf door dezen burgerlijken staat veroverd.* Ze zijn zijn werktuigen; zij dienen tot instandhouding van de macht der hoogere- en middelklassen over de arbeiders. Zij zijn de gewillige werktuigen van de kerk, den staat, het kapitaal en van het gemonopoliseerde bedrijfsleven.

In heel Europa en Amerika zien we echter een nieuwe beweging door de massa gaan, een nieuwe kracht in de arbeidersbeweging, een kracht, die zich houdt aan de oude principes der Internationale: directe actie, directe strijd der arbeidenden tegen het kapitaal; en de arbeiders erkennen, dat zij zèlf het zijn, die zich bevrijden moeten — niet de parlementen.

Het is natuurlijk nog geen anarchisme. Wij gaan verder. Wij meenen, dat de arbeiders hun bevrijding niet eerder zullen bereiken, vóór zij de misleiding der centralisatie, der hiërarchie, van de door den staat benoemde ambtenaren, die wet en orde handhaven — wetten door de rijken gemaakt tegen de armen, en orde, die ondergeschiktheid beteekent van de armen onder de rijken — niet eerder zal de emancipatie van den arbeid verkregen worden, voor zij al deze drogredenen, misleidingen en bedriegerijen over boord werpen.

Maar gedurende deze 40 jaren hebben de anarchisten, gemeenschappelijk met die arbeiders, die hun bevrijding in eigen handen namen, en zich van de directe actie bedienden als

voorbereidend middel voor den eindstrijd van de uitgebuite arbeid tegen het tot nu toe zegevierende kapitaal, diegenen bestreden, die de arbeiders met onvruchtbare verkiezingsactie bezig hielden.

En gedurende dien ganschen tijd hielden ze zich bezig met onder de arbeidende massa den wensch te verwekken, principes vast te stellen, volgens welke de vakvereenigingen bezit zouden nemen van de dokken, spoorwegen, mijnen, fabrieken, landerijen en warenhuizen, om ze voortaan niet meer in het belang van enkele kapitalisten, maar van de gemeenschap te drijven.

***

Er is op gewezen, hoe in Engeland in de jaren 1820 tot '30, en in Frankrijk na de vruchtelooze politieke revolutie van 1848, de pogingen van een belangrijk deel der arbeiders daarop gericht waren, het kapitaal door directe actie te bestrijden en de hiertoe noodzakelijke arbeiders-organisaties te scheppen.

Ook is aangetoond, hoe dit denkbeeld in de jaren 1866—'70 de overheerschende gedachte werd in de pas opgerichte arbeiders-associatie's; hoe echter na de nederlaag van Frankrijk in 1871, door de ineenstorting van zijn revolutionaire krachten, na den val der Parijsche Commune en de zegepraal van Duitschland, de politieke elementen de overhand kregen in de Internationale en tijdelijk de beslissende factor in de arbeidersbeweging werden.

Sinds dien tijd hebben beide stroomingen zich voortdurend ontwikkeld, ieder volgens de richting van hun programma.

In alle constitutioneele staten werden politieke arbeiderspartijen georganiseerd, die alles deden, wat in hun macht stond, om het aantal vertegenwoordigers in de parlementen zoo vlug mogelijk te vermeerderen. En, zooals van 't begin af te verwachten was van vertegenwoordigers die op stemmen jacht maakten, werd het economische programma steeds minder; het werd ten slotte beperkt tot een onbelangrijke inkrimping van de rechten der ondernemers, en zoo gaf het aan het kapitalistische systeem nieuwe kracht en droeg er toe bij, de oude orde te handhaven. Tegelijkertijd gebeurde het, dat de socialistische politici door het bestrijden der vertegenwoordigers van het burgerlijk radicalisme, die met hen om de stemmen der arbeiders vochten, ofschoon tegen hun wil, meehielpen, een reactie in geheel Europa den weg te banen.

Hun geheele ideologie, d.w.z. de denkbeelden en idealen, die ze onder de massa verbreidden, waren hierop ingesteld. Ze waren overtuigde aanhangers der staatscentralisatie, tegenstanders van plaatselijke autonomie en de onafhankelijkheid van

kleine naties en werkten een filosofie van de geschiedenis uit, die ten doel had, dergelijke gevolgtrekkingen te ondersteunen. Ze koelden de verwachtingen der massaas op onbarmhartige wijze af, door ze in naam van het „historisch materialisme" te prediken: dat geen wezenlijke verandering in socialistische richting mogelijk is, wanneer niet het aantal kapitalisten zich door hun wederkeerige concurrentie verminderd heeft. Buiten beschouwing lieten ze het feit, dat toch zoo opvallend is in alle industrielanden: dat de Engelsche, Fransche, Belgische en andere kapitalisten door de gemakkelijkheid, waarmee ze volken met een weinig ontwikkelde industrie konden uitbuiten, nu het werk van honderden, van millioenen menschen in Oost-Europa, Azië en Afrika controleeren. Het resultaat is, dat het aantal menschen, die van den arbeid van anderen leven, in de hoofdindustrielanden van Europa zich niet langzamerhand vermindert. Integendeel breidt het zich voortdurend en in angstwekkende verhouding uit.

En bovendien neemt ook het aantal toe van hen, die belang hebben bij de handhaving van het kapitalistische staatssysteem. En ten slotte bestreden de vertegenwoordigers van de politieke agitatie voor de verovering der macht in den bestaanden staat alles, wat hun vooruitzichten, om tot politieke macht te komen, kon schaden. Ieder, die het waagde, hun parlementaire taktiek te kritiseeren, sloten ze uit van de Internationale Socialistische Congressen. Ze veroordeelden stakingen en later, toen het denkbeeld der algemeene staking zelfs in hun congressen doordrong, bestreden ze deze hardnekkig, met alle middelen, die tot hun beschikking stonden.

Volle 40 jaar werd deze taktiek gevolgd, maar tegenwoordig is het iedereen duidelijk geworden, dat de arbeiders in Europa er genoeg van hebben. Velen wenden er zich met tegenzin van af. En dat is de oorzaak, waarom we tegenwoordig zooveel te hooren krijgen over het „syndikalisme".

Intusschen ontwikkelde ook de andere strooming, die de directe strijd van de arbeidersklasse tegen het kapitaal vertegenwoordigde, zich gedurende deze 40 jaren verder, niettegenstaande alle vervolgingen van de zijde der regeering en de aantijgingen der kapitalistische politici. Het zou buitengewoon interessant zijn de voortdurende ontwikkeling dezer stroomingen te beschrijven en hun intellectueele zoowel als persoonlijke betrekkingen tot de politieke sociaal-democratische partijen eenerzijds en de anarchisten anderzijds te analyseeren. Maar nog is de tijd niet daar voor het openbaar maken van een dergelijk werk alles bij elkaar genomen, is het misschien beter, dat het nog,

niet geschreven wordt. Het zou de aandacht op persoonlijke invloeden vestigen, terwijl het den invloed van de groote stroomingen van het moderne denken in en het groeien van het zelfbewustzijn onder de arbeiders van Amerika en Europa, een zelfbewustzijn, dat onafhankelijk maakt van hun intellectueele leiders, waaraan bijzondere aandacht geschonken moet worden, om een werkelijke geschiedenis van het syndikalisme te kunnen schrijven.

Alles, wat we nu daarover te zeggen hebben, is, dat geheel onafhankelijk van de leeringen der socialisten, door het feit alleen, dat in de groote industriecentra arbeiders-massaas samengepakt werden, deze massaas de traditie van hun beroepsorganisaties uit vroegere tijden in eere hielden, ze zoowel openlijk als in 't geheim vereenigingen organiseerden en verder ontwikkelden, die de toenemende uitbuiting en den trots der ondernemers bestreden. En in dezelfde verhouding, waarin de georganiseerde arbeidersmassaas grooter en sterker, en zich den grooten strijd bewust werden, die sedert de groote Fransche revolutie de eigenlijke levensinhoud der beschaafde volken is, werden hun anti-kapitalistische tendenzen helderder en beslister. *)

Gedurende de laatste 40 jaar waarin door de politieke leiders in verschillende landen met de grootste inspanning getracht werd alle opstandigheid van de arbeiders te verhinderen, en die welke een dreigend karakter aannamen, te onderdrukken — juist in deze 40 jaren zien we die arbeidersopstandigheid zich steeds meer uitbreiden, steeds geweldiger worden, en de bedoeling der arbeiders steeds duidelijker aan den dag brengen. Meer en meer verloor ze het karakter van uitbarstingen van vertwijfeling; steeds meer zien we, wanneer we voeling hebben met de arbeiders, de heerschende gedachte te voorschijn komen, die zich laat samenvatten in de volgende korte woorden: „Weg met u, industrieheeren! Wanneer het u niet gelukt, de industrieën zoo te leiden, dat wij in ons onderhoud kunnen voorzien en er een verzekerd bestaan in vinden, dan weg met u! Weg met u, wanneer ge zoo kortzichtig en onbekwaam zijt, om niet onder elkaar tot een redelijke overeenkomst te komen, zoodat ge op ieder nieuw gebied van de productie, dat u de grootste directe winsten belooft, ondanks de nuttigheid of schadelijkheid van de gewonnen produkten, aanvalt als een troep wilde concurrenten. Weg met u, wanneer ge niet in staat zijt, uw vermogen

*) Zie hiervoor de uitvoerige geschiedenis van het syndikalisme in Frankrijk, geschreven door den belangrijksten stichter Fernand Pelloutier. Vert.

op een andere wijze te vergrooten, dan met de voorbereiding van eindelooze oorlogen en gij een derde van de goederen, die ieder volk produceert, in uitrustingen verkwisten moet, die slechts dienen om andere roovers te berooven. Weg, als ge uit al de wonderbare ontdekkingen der moderne wetenschap niet geleerd hebt uw rijkdom uit andere bronnen te putten dan uit het vuil en de ellende, waartoe een derde deel der bevolking van onze buitengewoon rijke landen veroordeeld is. Weg, wanneer dit de eenige wijze is, waarop ge handel en industrie kunt leiden! Wij arbeiders zullen beter weten, hoe de productie te organiseeren is, wanneer het ons maar eerst gelukt zal zijn, deze kapitalistische pest uit te roeien!"

Dit waren de denkbeelden, die in de arbeidershuizen der geheele beschaafde wereld leefden, die doordacht en beredeneerd werden; zij waren de bodem, waarin de geweldige arbeiders-opstanden wortel schoten, die we jaarlijks in den vorm van dokarbeiders-stakingen, spoorwegstakingen, mijnwerkers- en weversstakingen enz. in Europa en Amerika kennen leerden, totdat zij ten laatste den vorm aannamen van algemeene stakingen, die weldra tot groote worstelingen aangroeiden, welke te vergelijken zijn met het geweldige woelen van natuurkrachten, waarnaast de kleine gevechten in de parlementen kinderspel lijken.

Terwijl de Duitschers met roode vlaggen en fakkelglans hun steeds grooter wordende verkiezings-overwinningen vierden, arbeidden de ervaren westelijke volken zwijgend aan een veel ernstiger taak: aan de inwendige organisatie van de arbeiderspartij. De problemen, waarmee deze laatste volken zich bezig hielden, droegen een ernstiger karakter. Ze vroegen zich af: Wat zal het gevolg zijn van het onvermijdelijke wereldconflict tusschen arbeid en kapitaal? Welke nieuwe vormen van het industriëele leven en van maatschappelijke organisatie zullen uit dit conflict voortkomen?

En dit is de ware oorsprong van de syndicalistische beweging, die onwetende politici nu als iets nieuws ontdekken.

***

Ons, anarchisten, is deze beweging niet nieuw. Wij begroetten haar, toen haar grondbeginselen in het programma der Internationale arbeiders-associatie geformuleerd werden. Wij verdedigden haar, toen zij in de Internationale door Duitsche politieke revolutionairen, die in deze beweging een hinderpaal zagen op hun weg ter verovering der politieke macht, aangegrepen werd. Wij wekten de arbeiders van alle landen op zoo te handelen als de Spanjaarden het gedaan hadden, die hun

vakvereenigingen voeling lieten houden met de afdeelingen der Internationale. Sinds dien tijd hebben wij met groote sympathie alle phasen der arbeidersbeweging gevolgd, en we weten, hoé ook de botsing tusschen arbeid en kapitaal in de naaste toekomst zal zijn, het de syndicalistische beweging zal zijn, die de oogen der maatschappij zal openen voor de plichten, die ze aan de producenten van allen rijkdom verschuldigd zijn. Het is de eenige beweging, die denkende menschen een weg zal wijzen, die hen voeren zal uit deze doodloopende steeg, waarin de tegenwoordige ontwikkeling van het kapitalisme onze generatie heeft gedreven.

Natuurlijk hebben de anarchisten zich nooit verbeeld, dat zij het waren, die de syndicalistische beweging haar opvatting omtrent haar plichten in de reorganisatie der maatschappij gegeven hebben. Nooit hebben ze het ongerijmde standpunt ingenomen, de aanvoerders te zijn van de groote geestelijke beweging, die de menschheid tot een voortschrijdende ontwikkeling voert. Maar waar we in den vollen zin van het woord aanpraak op kunnen maken, is het feit, dat we van den aanvang af de ontzaglijke beteekenis van die denkbeelden erkenden, die heden het hoofddoel van het syndicalisme uitmaken. Dat zijn de denkbeelden, die in Engeland ontwikkeld zijn door Godwin, Hodgskin, Grey en hun volgelingen en in Frankrijk van Proudhon: *het denkbeeld, dat arbeidersorganisaties voor productie, uitwisseling en verdeeling de plaats moeten innemen van de bestaande kapitalistische uitbuiting en van den staat. En dat het de plicht en de taak der arbeiders-organisaties is, den nieuwen vorm der maatschappij uit te werken.*

Deze beide fundamenteele gedachten zijn niet onze uitvinding; ze zijn niemands uitvinding. Het leven zelf heeft ze aan de beschaving der 19e eeuw gedicteerd. En nu is het onze plicht, ze in werkelijkheid om te zetten. Maar onze trots is het, dat wij ze begrepen hebben — dat wij ze verdedigden in die donkere jaren, toen de sociaal-democratische politici en pseudofilosofen, ze onder de voeten traden, en dat wij hun nu, evenals toen, trouw blijven.

(Vert. T. Bl.)